בעזהשי"ת

פרשת ויצא
תשפ"ז

150

משיב נפש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי **יעקב מאיר שכטער** שליט"א

שמעו ותחי נפשכם
קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

נפשי בשאלתי
שאלות המוגשות לפני מו"ר שליט"א

• שאלה • **איך אפשר להתחזק כשאדם רואה שאחרים מצליחים בעבודת ה', ויש לו חלישות הדעת שהוא אינו מצליח כמותם?**

תשובה: אנו צריכים ללמוד מאברהם אבינו, שהיו לו מניעות וחלישות הדעת מכל העולם כולו ולא הסתכל על זה כלל. וענין זה עבר על הרבה צדיקים וחסידים, ודווקא ע"ז זכו להמדרגות הגבוהות ביותר.

• שאלה • **אבל אלו הצדיקים היה להם הצלחה, כי היו קרובים להשי"ת. אך מה יעשה אדם כשהוא מרגיש מרוחק מהשי"ת?**

תשובה: באמת אנו כן קרובים מאד להשי"ת, אלא שיש הסתרה חזקה. כל יהודי הוא קרוב להשי"ת, כשאדם מברך ברכה הרי הוא מתדבק בהשי"ת, אשרינו מה טוב חלקינו, אנו מאושרים בעולם הזה ובעולם הבא.

• שאלה • **אני עובר סבל רב והשפלות מידי יום ביומו מבני ביתי, עד שאני מרגיש שטוב מותי מחיי ואינני מסוגל לסבול יותר!?**

תשובה: אתה צריך לזכור תמיד את מה שאמרו חז"ל (עירובין מא:) על אנשים כדוגמתך שאינם רואים פני גיהנום. והגם שאין לאדם להכניס עצמו בידיים למצב זה, עם כל זאת לאחר שמשמים סיבבו כן אתה צריך לשמוח ששלחו לך דרך קלה להיפטר מן הגהינום, הרי אין לנו קצה של השגה בסבל הנורא שיש בגהינום, ועל ידי מה שאתה עובר אתה מזדכך לגמרי ותעלה זך ומצוחצח לטוב הנצחי.

קרבה אל נפשי
פנימיות הפרשה במשנת מו"ר שליט"א

המתקת הדינים

אנשים הסתובבו אכולי קנאה מעשירותו של אביו שעלתה לאין ערוך מעשירותו של המלך בכבודו ובעצמו, הוא היה המיוחס הגדול עלי תבל, נכדו של מי שכל מלכי העולם המליכוהו עליהם...

והוא עצמו מה?

בורח חסר כל, כפשוטו ממש, אין לו שום כלום, א-פ-ס! - לא לחם לאכול ולא בגד ללבוש!

האם הוא יחזיק מעמד?

על אביו אמרו "זבל פרדותיו של יצחק ולא כספו וזהבו של אבימלך" (ב"ר וברש"י כו יג), ולכבוד זקנו התאספו האומות כולם בעמק המלך "והמליכו את אברהם עליהם לנשיא אלקים ולקצין" (מ"א, וברש"י יד יז), ומקרא מפורש מעיד "כי אב המון גוים נתתיך" - אב לכל העולם.

אז איך הצליח יעקב אבינו ע"ה לשרוד ירידה נוראה שכזו? נורא נוראות, להפוך מבן מלך לנרדף חסר בית. מילד שעשועים הלן בעומקא של תורה לעבד בגיל גבורות ועוד בבית הדוד הרמאי, ביום תחת השמש הקופחת ובקרח הלילה...

גיוואלד, איך עומדים בכאלו נסיונות?!

"אצל יעקב נאמר "איש תם יושב אהלים", ומתבאר שם בזהר דתמימות הכוונה לאחוז עצמו עם השי"ת (זיך דערהאלטן מיט השי"ת) בכל עת ובכל מצב שיהיה, הן בבריאות והן בחולי ח"ו, הן בעשירות והן בעניות, הן כשהוא במצב אשר הולך לו כראוי ולומד ב"ה וגם מתפלל כדבעי, והן כשלא הולך לו כהוגן, וממש אינו מרגיש שום חיות בעבודת ה' (סיי עס גייט און סיי עס גייט נישט), תמיד תמיד בכל עת צריכים להיות דבוק בה' (שטענדיג שטענג זיך דערהאלטן אין השי"ת - דאס הייסט תמימות און דאס פאדערט דער אויבערשטער פון יעדן איינעם), זו היא התמימות שהשי"ת דורש מכל אדם.

"העולם הזה כולו ההעלמות והסתרות שונים ומשונים, באופן נורא, ובלא הליכה בתמימות אי אפשר לעבור את העולם, רק כאשר אוחזים תמיד בהשי"ת, עד שיהיה בבחינת צדיק באמונתו יחיה" (יומם, תשע"ז)

ובכל זאת על מה ולמה כ"כ הרבה נסיונות?

התשובה היא, כי אצל יעקב נאמר "ישראל אשר בך אתפאר" - יעקב הוא מרכבה למידת "תפארת" הרומזת על השלימות שהיא השילוב של מידות חסד וגבורה הנוגדים זה את זה. באמצעות מידת התפארת מתגלים גוונים של יופי לאין שיעור וזאת באמצעות העלאת שעשועים של נחת רוח לפני אבינו שבשמים.

ואיך מתגלים הגוונים הללו?

"דרכו של היצר הרע עם האדם הוא, שבא אליו בכמה סוגים ואופנים של כלי משחית חדשים לבקרים, כל פעם עם סוגים אחרים, וזה עיקר הקושי בעבודת ה'. אכן כל אדם מישראל מתעורר מדי פעם ומתחיל לעבוד את ה' ולהנצל מרשת הבעל־דבר שפורש לו, אבל השתנות המצבים עלולה לגרום ולהביא את הכשלונות והנפילות הרוחניים.

אנשים הסתובבו אכולי קנאה מעשירותו של אביו שעלתה לאין ערוך מעשירותו של המלך בכבודו ובעצמו

"אמנם למעשה צריך לדעת היטב כי מציאות השתנות המצבים הקיימת בבריאה, אינה אלא כדי שבכל פעם יגרמו להשי"ת נחת־רוח מיוחד, בגוון ויופי מיוחד ושונה, בתפארת מיוחדת, כי אילו היה רק סוג אחד של יצר־הרע והיו עומדים בנסיון ומכניעים אותו בענין אחד, הרי אע"פ שלהתגברות זו יש גוון נאה ויפה, עכ"ז אינה אלא בחינת צבע אחד, ואע"פ שהוא נאה לעצמו עכ"ז רחוק הוא מבחינת "תפארת", והקב"ה אומר "ישראל אשר בך אתפאר" - הקב"ה כביכול חפץ בעבודה שהיא בחינת "תפארת" [שזו היא שלימות העבודה בחינת יעקב בחיר האבות שהוא תכלית השלמות], הקב"ה חפץ בכל סוגי התגברות היצר אצל כל יהודי, הן בין אדם לחבירו והן בין אדם למקום, בכל מיני האופנים. כל הנפילות וההשתנויות אינם לדעה ח"ו, כי התוצאה שלהם היא תפארת להקב"ה, על אף שעלינו הם נופלים באופן קשה ביותר, עכ"ז על ידם עיקר שלימות תיקוננו.

"וזה ענין התפארת של יעקב־אבינו, והכח הגדול שהראה אצל לבן, שלמרות שלבן יצא כנגדו בכל מיני הכלי משחית ובכל סוגי ההתגרות, הוא בצדקו עמד ושמר את כל התרי"ג מצוות אחד מהם לא נעדר, ועליו נאמר ישראל אשר בך אתפאר" (דרך כוכב, תו' א', שיעור ז)

"בדוק ומנוסה הדבר, שכאשר האדם חי עם אמונה, ובכל מה שעובר עליו הוא רואה רק השגחה פרטית מהשי"ת לבד, אזי נמתקים מאתו כל הדינים, והכל מתהפך עליו לטובה ולברכה. (יומם, שם)

ויהי בבוקר והנה היא לאה

שם בהמאמר הנ"ל (ליק"מ ח"ב סי' פה) כותב רבינו שדייקא ע"י לוז נכנסים לבית המקדש, כי דייקא ע"י עקשנות דקדושה זוכים ונכנסים לבית המקדש.

ומובא שם "**ויהי בבקר והנה היא לאה**" - שעיקר התחיה יזכו ע"י בחינת לאה, בחינת עקשנות, ודייקא ע"ז נכנסין לבית המקדש - על ידי לוז, על ידי עקשנות.

והנה עיקר בחי' לאה היא מדת העקשנות, שבכתה תמיד שלא תיפול בחלק עשו (ב"ב קכג), ונתעקשה דייקא ליעקב. ועל ידי זה זכתה והעמידה חציים של שבטי ק"ה. ויעקב לא זכה לבחי' רחל כ"א ע"י בחי' לאה (שהיא בחי' עקשנות).

"**ובבקר**" בעת התחיה נראה ש"**והיא לאה**" - שכל זה שזכינו לתחית המתים, לנצחיות, הוא רק ע"י כח עקשנות דקדושה. וכשמתבוננים רואים שכל עיקר קיום ישראל, כל מה שעבר עלינו ברו"ח, הצרות מבית ומחוץ, והליצנות שעשו הגוים מאתנו על משיחנו ועל תקות ישועתינו, וכל המשיחי שקר והאפיקורסים שהיו בעם ישראל, והקב"ה נתן לנו כוחות ברזל לעקשנות הזו, ועדיין אנו אחוזים בו ודבוקים בו ומשתוקקים לעבודתו ויראתו - כ"ז רק ע"י עקשנות דקדושה, שזה כעין רוח הקודש שהתנוצץ בעם ישראל לאחוז במדת הקדושה הזו של עקשנות דקדושה, לא ליפול משום דבר ולהחזיק עצמו כיתד נאמן בל ימוט.

(אוס"מ, מכתב צב)

נפתולי אלקים נפתלתי

וזה סוד "**חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה ושעה**" (עיין לק"מ סי' לח אות א), ופנימיות הפשט בזה הוא, שהנה תפילין הן דבקות (שם) מלשון נפתולי אלקים נפתלתי (חיבור), וצריך לעיין ולמשמש בעצמו היכן הוא מונח מה הוא חושב ולמה הוא מתגעגע והיכן הוא בעולם. וזה "חייב אדם למשמש בתפילין" היינו היכן הוא מוחו היכן אני נמצא, אצל השי"ת או בשאול תחתיות ומתחתיו ח"ו.

(אוס"א, קדושה מאמר ו)

אסף אלקים את חרפתי

חזרתי ושניתי על הדבר הזה כמה פעמים ע"פ מה שמבואר בליקו"מ סימן פ"ב, שרחל אמנו אמרה "**אסף אלקים את חרפתי**", שאחר שנולד יוסף (שהתחילה להאיר נקודת הצדיק שבו) היינו שנתגלה קדושת הצדיק, או נאסף ונתבטל כל החרפות והבזיונות, וכמבואר בסימן י"ט שבקדושת הברית תלוי הכבוד, כי על פגם הברית נאמר "ולא יתבששו", כי אין בושה אלא בעריין, ועריין הוא פגם הברית בבחינת ערלה, בחי' "**כי חרפה הוא לנו**" היפך הכבוד.

ואמרתי על זה, שמכאן מבואר, שכל הבזיונות נחשבים לבזיונות בזמן שיש ח"ו פגה"ב, אבל ע"י שנתגלה הקדושה בחי' יוסף, אין מקום לחרפה ובזיון, בבחי' "אסף אלקים את חרפתי", היינו לאו דוקא בזיון של פגה"ב גופא נאסף, **אלא כל מין בזיון שיהיה, אינו בגדר בזיון כלל, כי אין שייך בזיון במקום כבוד, היינו שמירת הברית וקדושה, שזה עיקר כבוד ה', שבשבירת התאוות בזה מכבדים את הקב"ה, וזה עיקר הכבוד דקדושה של האיש הישראלי**, וזה 'אסף אלקים את חרפתי' - שאין שום חרפה כלל.

(אוס"מ - מכתב רלז)

שיחה לקובעי עיתים לתורה

מתוך שיחה לכולל בע"ב ספינקא רמב"ש ד - א' דר"ח כסלו

האברכים החשובים עוסקים כל היום במלאכתם, הם באים בכל ערב במסירות נפש שלא על מנת לקבל פרס לעסוק בתורה כשלושת רבעי שעה, בחורף ובקיץ, ערב יו"ט ומוצאי יו"ט, ובאו לשמוע מהרב דברי חיזוק.

הילדים שלהם מחונכים בדרך טובה?

אנו רוצים ומקווים שיהיה כך, לזאת באו לשמוע איך לחנך אותם כראוי.

ראשית כל, שלום עליכם, ברוכים אתם לה' עושה שמים וארץ. השי"ת יברך אתכם בכל הברכות הטובות. ובעיקר תתברכו שהלב שלכם יהיה תמיד שלם עם השי"ת, לחיות עם אמונה גדולה, ולהודות להשי"ת על שהוא עזר לכם, והוא עוזר לכם והוא ימשיך לעזור לכם תמיד.

התרגלנו להתפלל על צרכינו, אך לא התרגלנו להודות ולהלל להשי"ת על הטוב. בספר תהלים יש הרבה תפילות על ישועות, ומאידך יש שם הרבה לשונות של הודאה, עצם ההודאה להשי"ת על מה שהוא עוזר לנו, זה בעצמו קרבת אלקים, כפי מה שהוא מודה להשי"ת כך הוא קרוב אליו.

הריני מברך אתכם שתהיו כולכם בריאים וחזקים, ויהיה לכם פרנסה בשפע רב, יהיה לכם חיים טובים בבית, שלום בית כראוי, והילדים שלכם יהיו צדיקים וחסידים, שומרי הברית, ויהיה לכם נחת נצחי, שתזכו להוליכם לחופה, ושהאמונה הקדושה תתמשך ותתגלה על ידכם וע"י בניכם ובני בניכם לעולמי עד ולנצח נצחים.

הם רוצים לשמוע על החשיבות של קביעת עתים לתורה, להתחזק לבא לבית המדרש בכל יום ויום.

כמדומה שמבואר בספה"ק שגם כשאדם עסוק במלאכתו הרבה, אך אם בכל זמן פנוי הוא עוסק בתורה, הן כשהוא לבדו הן כשהוא עם אחרים, אזי נחשב בעיני השי"ת כאילו עסק בתורה כל היום, כי 'אנן סהדי', ומה אם בשעה שהוא טרוד במלאכתו, הוא מחפש ומוצא איזה זמן קטן לעסוק בתורה, קל וחומר שאילו היה כל זמנו פנוי, היה ממלא את כל עתותיו בלימוד התורה, לכן הקב"ה מחשיב לו כאילו היה עוסק בתורה תמיד.

פעמים שהם באים לקביעת עתים, אך לא תמיד זוכים ממש ללמוד תורה, האם יש חשיבות בעצם ההתקבצות לבית המדרש ביחד.

בוודאי. יש ענין של שכר פסיעות. והרי 'הלך' ללמוד תורה.

מה עושים כדי לחנך את הילדים בדור פרוץ שכזה.

העצה הטובה ביותר היא מעשיות על צדיקים. כשהילד שומע מעשה על צדיק, גם הוא חפץ להיות צדיק. כדאי להשמיע להם מעשיות על צדיקים, וכן לקרוא מעשיות על צדיקים ולהיות מוכן תמיד עם עובדא נאה על איזה צדיק לספר להם, זה יותר טוב מהתוכחה הגדולה ביותר.

והריני מברך אתכם שהאמונה הק' תתגלה על ידכם וע"י בניכם ובני בניכם לעולמי עד ולנצח נצחים.

מה העצה לזכות להרגיש אור האמונה כראוי.

צריך לדבר בפה דברי אמונה, ולהאמין שהכל נעשה רק מאת השי"ת לבדו, ואז רואים פלאות שבפלאות. הקב"ה עוזר באופן נפלא מאד בכל צרכיו ממש, רק יתבונן בעיני האמונה.

הם עוסקים במלאכתם כל היום, אך לא תמיד רואים ברכה בפרנסה, איזה פעולה יעשו כדי להמשיך ברכה ושפע.

העיקר הראשון הוא להחשיב את המעות שנתן לו השי"ת, להודות ולהלל להשי"ת על הממון שיש לו, וידע איך להתנהג עם הממון, ולבקש שיהיה לו הצלחה במה שעושה עם ממונו. וכך הוא מקשר את השפע לעבודת ה'.

עלי יניח צדיק

כקרבנות על גבי המזבח

יש לדעת כי יסוד זה במעלת מהות הצדיק והשראתו לא נתחדש אצל תלמידי הבעש"ט, אלא הם דברים מבוררים וכבר ביארם הרמח"ל בספר מסילת ישרים שהקדיש לזה פרק שלם (פרק כו בביאור מידת הקדושה) וז"ל: **אך הקדוש הדבק תמיד לאלקיו, ונפשו מתהלכת בין המושכלות האמיתיות** [שהוא חושב ומתבונן תמיד בהשגות הבורא ית' ודבוק בו] **באהבת בוראו ויראתו וכו'. והנה איש כזה** [הדבוק ללא הרף בהשי"ת, שכל מה שעושה הוא רק להשי"ת, וגם מאכלו ומשקהו אינם אלא בדבקות להשי"ת] **הוא עצמו נחשב כמשכן, כמקדש וכמזבח, וכמאמרם ז"ל** (רש"י בראשית ז) **'הצדיקים הן הן המרכבה'** [כי מכיון שהם דבקים תמיד בהשי"ת, וגופם טהור ומזוכך, כי אינם שקועים בגשמיות, וכל גשמיותם הוא תמיד רק למען שמו ית', וכלל לא למלא תאוותם, ולכן הם מרכבה לשכינה] **כי השכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש. ומעתה המאכל שהם אוכלים הוא כקרבן שעולה על גבי האישים** [כי מאכלם מלא דבקות, ונעשה ממאכלם - מחשבות קדושות ועבודות קדושות וכו' ולכן הוא כקרבן] **כי ודאי הוא שיהיה נחשב לעילוי גדול אל אותם הדברים שהיו עולים ע"ג המזבח** [כגון הבהמות והעופות שהיו קרבים כקרבנות, שהיה להם עילוי גדול, כיון שע"י הפכו מדומם וחי למדרגה עליונה מאד] **כיון שהיו נקרבים לפני השכינה** [וכמו כן מאכלו ומשקהו של הצדיק הוא כמו הקרבה על גבי המזבח] **וכל כך יתרון היה להם בזה עד שהיה כל מינם מתברך בכל העולם** [היינו שכל המין והסוג שעולה על המזבח או כשבא לצדיק, יש עילוי לכל בני מינו על ידו] **וכמאמרם ז"ל במדרש כמובא** (תענית כה.) **'בשעה שמנסכין את המים בחג** [והתהומות רואים איזה נחת רוח נפלאה נעשה להשי"ת מהמים] **תהום אומר לחבירו, אבע מימיך'** [תן שפע לעולם], **כן המאכל והמשתה שהאיש הקדוש אוכל, עילוי הוא למאכל ההוא ולמשתה ההוא, וכאילו נקרב ע"ג המזבח ממש. והוא הענין שאמרו עליו ז"ל** (כתובות קה:) **'כל המביא דורון לת"ח כאילו הקריב בכורים'. כי התלמידי חכמים הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם הנה הם ממש כמקדש וכמזבח, מפני שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש. והנה הנקרב להם כנקרב ע"ג המזבח וכו'. ועל דרך זה כל תשמיש שישתמשו מדברי העולם** [בגדיהם וכליהם] **אחרי היותם כבר דבוקים לקדושתו ית' הנה עילוי ויתרון הוא לדבר ההוא שזכו להיות תשמיש לצדיק, וכבר הזכירו ז"ל בענין אבני המקום שלקח יעקב ושם מראשותיו** (חולין צא), **אר"י מלמד שנתקבצו כולן והיתה כל אחת אומרת עלי יניח צדיק ראשו**, [הרי לנו שגם הדומם יש לו הרגש של תיקון כאשר הצדיק משתמש עמו]".

ומסכם הרמח"ל: **"כללו של דבר, ענין הקדושה הוא שיהיה האדם דבק כל כך באלקיו עד שבשום מעשה אשר יעשה, לא יפרד ולא יזוז ממנו ית'".**

הם המקדש המקודש

כדברי הרמח"ל מצאנו דברים מפורשים וברורים גם לרבותינו הראשונים, בדרשות הר"ן (הדרוש השמיני) כתב בזה"ל: **"והוא שאין ספק שראוי שנאמין שכמו שבזמן שבית המקדש קיים היה המעון ההוא המקודש מקום מוכן לחול שפע הנבואה והחכמה** [כאשר אדם עסק בחכמה דקדושה בזמן שביהמ"ק היה קיים,

> "אחרי היותם כבר דבוקים לקדושתו ית' הנה עילוי ויתרון הוא לדבר ההוא שזכו להיות תשמיש לצדיק, וכבר הזכירו ז"ל בענין אבני המקום שלקח יעקב ושם מראשותיו...

היה זוכה להצלחה גדולה, כיון שהאור ששורה בביהמ"ק האיר לו בהשגת החכמה. כמו"כ מי שעבד את בוראו בדבקות כזאת שהיה כלי לנבואה, האיר לו הביהמ"ק להשיג את הנבואה ולהיות נביא], **עד שבאמצעות המקום ההוא** [ביהמ"ק] **היה שופע על כל ישראל, כן ראוי שיהיו הנביאים והחסידים מוכנים לקבל** [שפע] **החכמה והנבואה, עד שבאמצעותם יושפע השפע ההוא על המוכנים** [ומהם] **לכל בני דורם לכך** [כלומר בעבורם ובזכותם של הצדיקים], **גם אם לא ישתתפו עמהם** [גם לאלו שלא התקרבו לצדיק וגם אם אין מכירים אותו], **אבל מצד המצאם בדורם - שהם עצמם כמו המקדש המקודש".**

צינורות השפע

וממשיך הר"ן ומביא מדברי רבו בזה"ל: **"והרמב"ן ז"ל כתב בסוף סדר 'והיה עקב', 'ויתכן באנשי זאת המעלה שתהיה נפשם גם בחייהם צרורה בצרור החיים** [כמו שנשמות הצדיקים דבקים בבוראם בעולם הבא, שזהו כל תענוג עוה"ב ליהנות מזיו השכינה, כן יש צדיקים שגם בעולם הזה הם דבקים בצרור החיים באופן כזה], **כי** [הצדיקים האלה] **הם בעצמם מעון לשכינה, כאשר רמזו בעל ספר הכוזרי וכו'**, ע"כ [מדברי הרמב"ן] **ולפיכך** - מסכם הר"ן - **בהמצא לנביאים והחסידים בדורותנו, יהיה השפע שופע עליהם, ובאמצעותם אפשר שיהיה שופע על כל המוכנים מבני דורם** [כמו הביהמ"ק], **וכל שכן לאותם שהם מתקרבים עליהם ומשתתפים עמהם".**

בחייהם ובמותם

בהמשך דבריו מפליג הר"ן גם במעלת ההשתטחות על קברי הצדיקים, ואלו דבריו הק': **"ולא בחייהם בלבד כי גם אחרי מותם, מקומות קברותיהן ראויים להמצא השפע שם וכו', כי עצמותיהם אשר כבר היו כלים** [בחייהם] **לחול עליהם השפע האלקי, עדיין נשאר בהם מן המעלה והכבוד שיספיק לכיוצא בזה** [ובכוחם להשפיע לאחרים גם לאחר הסתלקותם במקומות קבריהם]. **ומפני זה אמרו חז"ל** (סוטה לד) **שראוי להשתטח על קברי הצדיקים להתפלל שם, כי התפילה במקום ההוא תהיה רצויה יותר - להמצא שם גופות** [כי שם טמונים גופות כאלה] **אשר חל עליהם כבר השפע האלקי.**

ומי לנו גדול מהגר"א שכתב גם הוא כדברים האלה (ביאור הגר"א על תיקו"ז דף כב:): **"בזמן שאין צדיקים בדור ואין מוצא** (השכינה) **מקום לנוח, אז היא שורה על הצדיקים ישיני עפר"** עכ"ל...

זהירות גדולה

רציתי לעורר, כי הרי תכלית כל לימודנו הוא לדעת את גדולת הצדיקים, דעתם ותורתם הקדושה, אבל חלילה וחלילה לא לטעות בשיתוף ח"ו. כי הרי בתורה יש סם חיים ולהיפך ח"ו, וכתוצאה מכך יכולים לומר על המאמר "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" שהצדיק גדול במעלתו אף כלפי מעלה ח"ו, ומי יודע אם לא נמצאים תועים ועוורים כאלו ח"ו, אמנם האמת היא כי אמנם מכאן רואים אנו גדולתו של הצדיק שכל כך נפלאת אהבתו של בורא כל העולמים אל הצדיק עד שהוא כביכול מבטל דעתו אליו, והדברים מבהילים. אבל עם כל זה צריך לדעת היטב כי אין זה גורע ח"ו ממה שהקב"ה האחד והיחיד ומיוחד כולהו קמיה כלא חשיבי.

וצריך בזה זהירות יתירה, כדאיתא בליקוטי מוהר"ן (סימן לא) כי מה שמסופר בחז"ל על הארבעה שנכנסו לפרדס (חגיגה יד); רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, בן עזאי הציץ ונפגע, בן זומא הציץ ומת, אחר קיצץ בנטיעות - כל בחינות אלו נמצאים גם בהתקרבות לצדיק.

זהו כלל בכל תורתנו הקדושה, "זכה נעשית לו סם־חיים, לא זכה נעשית לו סם־מות ח"ו" (יומא עג:) ורבינו מבאר שבכל דבר שבקדושה יש את שני הכוחות הללו, ה"י.

משיב דבר | מכתבים ממו"ר בעניני הזמן

על ידי המלחמה במאורי-אש זוכים למאורי-אור

ב"ה אור ליום ד' ר"ח אדר תשכ"ט פעיה"ק ירושלים ת"ו בב"א

יקרת מכתבו הגיעני, והגם שאני טרוד מאד - הא במילי דביתא והא במילי דשמיא - בטרדת השיעורים, ואני בעצמי עוד דל וריק מתיקון נפשי רוחי ונשמתי מביני לבין קוני ו'מתי אעשה גם אנכי לביתי' ה' ירחם עלי ועל כל ישראל. אולם אכן דעת מוהרנ"ת כי יקר מאד מלאכת הכתיבה [...], א"כ איך אחדל. ויהא רעוא שתפלוט קולמסי מלתא דתתקבל.

על מה שכתבת שאתה משתוקק לארץ ישראל, דע, כי במקום שהאדם חושב - שם הוא, כמובא...

אולי כבר שמעת ממני מה שמובא מהרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין שיש מדרש על הפסוק **"כמגדל דויד צוארך" זה בית המקדש** (ילקו"ש שה"ש רמז תתקפח). ואמר פירוש ע"ז, שכמו שהצואר מחבר הראש עם הגוף - כן הבית המקדש הוא מקום שבו יתחברו העולם הזה עם העולמות העליונים.

וכן מבריך מלשונו הק' של רבינו ז"ל בסי' ז' בלק"מ, שארץ ישראל הוא מקום הניסים, מקום האמונה, שמשם עליית התפלות, ומביא שם את הפסוק **"וזה שער השמים"**. ומוהרנ"ת מביא בלק"ה (הל' ברכת הפירות ה"ד אות ד) שכל תורתינו הק' כולה מבראשית עד לעיני כל ישראל מעוטפת מסוד ארץ ישראל. תיכף מתחילת בראשית מפרש רש"י **"כדי שלא יאמרו אומות העולם ליסטים אתם"** - היינו שארץ ישראל נבראת עבור ישראל עמו ונחלתו, וכל הסיפורים של האבות הק' הוא מנסיעתם לא"י, ומשה רבינו עה"ש הוציאם ממצרים והוליכם במדבר והכרית את הקליפות שלפני ארץ ישראל עד שהגיעם לא"י.

וזה תכלית הבריאה שיתאחדו הקב"ה עם כנסת ישראל **"און זיי וועלין מושל זיין בכיפה"** [ושימשלו בכיפה] - כמו שמסיים רבינו הק' בסוף המעשה של "הבערגער והעני" - היינו שממשלתם תהיה על כל העולם כולו [...].

ואם שהכופרים הנקראים "ציונים" וערב-רב הבעירו את ה"מאורי אש" של התאוות והכפירות רח"ל המעלימים את ה"מאורי אור", להחיות הניצחי של התורה הק' והטהורה (כמובא בליק"מ תנינא סי' סז) - אין זה כי אם החושך הקודם לאור, כמובא בלק"ה (הל' תפילין ה"ה אות כט) שהס"א מתגברת בעקבתא דמשיחא, בחינת **"אין גבור כמתייאש"** טרם בא הזמן של **"ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המות"**, **"ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ"**. ועל זה ניבא דניאל איש חמודות בסוף ספרו לפני עת הקץ **"תבררו ויתלבנו ויצרפו רבים וגו' והמשכלים יבינו"**.

והעיקר שלא להכנע ח"ו אל הסט"א, אלא לישאר תמיד בעודבא [בחלק] דקוב"ה, כמובן בדברי רבנו ז"ל בסי' ו' על הפסוק **"וכבדתו מעשות דרכיך"**, היינו לכבד את השי"ת מהשתי דרכים; מהבקיאות של 'רצוא' ומבקיאות של 'שוב, הן מהבחינה של **"אם אסק שמים שם אתה"** וכן גם מהבחינה של **"ואציעה שאול הנך אפי'** אם הוא נמצא ח"ו בשאול, או אפילו ח"ו בשאול תחתיות ומתחתיו אינכם נכנעים אל הסט"א.

וכדברי רבינו ז"ל בשיחות הר"ן: **אז אפילו אז מען פאלט אין א בלאטע אריין, שרייט מען און מ'שרייט און משרייט"**, [אפי' כשנופלים לתוך הבוץ, צועקים וצועקים וצועקים], ע"כ, ואינם מסכימים לעזוב את השי"ת בבחי' **"ואציעה שאול הנך"** - עי"ז מכבדים את הקב"ה, ונעשה מזה שעשועים נפלאים למעלה בבחי' **"וכבדתו מעשות דרכיך"** - בשתי דרכיך, שאפילו מהדרך של 'ושוב' נעשה כבוד להשי"ת, לא רק מה"רצוא", ומעצם הדבר שנלחמים ומשברים ומכניעים את המאורי אש - מזה בעצמו נתגלה המאורי האור, בבחי' סילוק הקליפה הקודמת להפרי [...].

יעקב מאיר שכטער

ניצוץ אחד! | ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א

אף שהאדם מוצב ארצה - ראשו מגיע השמימה וכל פעולותיו עושים רושם למעלה

(בשם התולדות)

נפשות חסידיו | סיפורים ולקחיהם מאת מו"ר שליט"א

המחנה הנשאר לפליטה

שמעתי עובדא על חתן שחקר הרבה מהי הגדרת קנין הקידושין שהוא עומד לעשות באמירת "הרי את מקודשת", עד שהגיע לידי הגדרה שיישבה את דעתו, וכך אכן כיוון תחת חופתו.

והנה בשבעת ימי המשתה, עיין שוב בסוגיא ואז נוכח לדעת שלא הבין כראוי את גדר הקידושין. הדבר ייסר את מצפונו והלך לשאול לאחד מגדולי ישראל אם יש לו לחשש לקידושיו. אמר לו אותו אדם גדול 'גם אם היית מכוין בשעת הקידושין 'הרי את מגורשת' לא היית מעלה ולא מוריד', מאחר שהוצאת בפיך 'הרי את מקודשת', הרי היא אשת איש מן התורה ללא כחל ושרק, ואין מחשבה מוציאה מידי דיבור...

זהו לימוד יסודי, גם אם המחשבה אינה מושלמת כראוי, הרי שיש לשמור על הדיבור, הדיבור הוא הקובע, שהרי השי"ת יודע שבעומק פנימיותנו רצוננו לעשות רצונו, ובודאי שאין לנו שום רצון באפיקורסות ודעות כוזבות והרהורים רעים ח"ו, אי לכך, צו השעה היא, בפרט בזמננו כאשר החשיכה שולטת בעולם, להרבות בדיבורים קדושים, גם אם המוח אינו כתיקונו ח"ו, על זה נאמר: "והיה המחנה הנשאר לפליטה" - והוא התריס וההצלה מכל פגעי הזמן ה' ירחם.